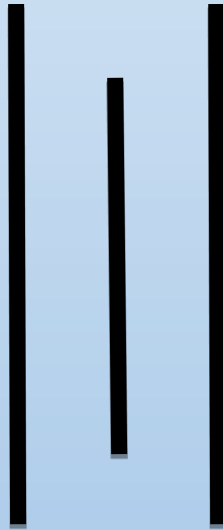

दुहुँ गाउँपालिका गाउँसभाको सोह्रौँ अधिवेशनमा अध्यक्ष श्री नरेन्द्रबहादुर सिंह बडालज्यूले
प्रस्तुत गर्नु भएको
आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

दुहुँ गाउँपालिका
हिकिला, दार्चुला
सुदूरपश्चिम प्रदेश
नेपाल

गाउँसभाका सदस्य ज्यू

“समृद्ध दुहुँ: सुखी दुहुँ बासी” को महान सोच र “सामाजिक एकता र आर्थिक समृद्धीको आधार, सुशासन पारदर्शिता र जवाफदेहिता सहितको दुहुँ सरकार” भन्ने लक्ष्य राखि दुहुँ गाउँपालिकाको अध्यक्षको रुपमा हाम्रो कार्यकालको चौथो वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम सम्मानित गाउँसभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा हर्षित महशुस गरेको छु ।

यस अवसरमा नेपालमा नागरिक सर्वोच्चता र लोकतन्त्रको स्थापना तथा मुलुकको समृद्धी र अग्रगमनका लागि इतिहासको विभिन्न कालखण्डमा भएका राजनीतिक क्रान्ती लगायत वलिदानीपूर्ण संघर्षमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति हार्दिक श्रन्दान्जली अर्पण गर्दछु । साथै मुलुकको राजनीतिक परिवर्तनका लागि विभिन्न समयमा नेतृत्व प्रदान गर्नु हुने श्रदेय नेताहरु सहित सम्पूर्ण नेपाली एवं दुहुँबासी जनतामा हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु ।

“समृद्ध दुहुँ सुखी दुहुँ बासी” भन्ने महान सोचका साथ अघि बढेको वर्तमान सरकार “सामाजिक एकता र आर्थिक समृद्धीको आधार: सुशासन पारदर्शिता र जवाफदेहिता सहितको दुहुँ सरकार” लक्ष्य राखि आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा हर्षित महशुस गरेको छु । हाम्रो सरकारका लागि दुहुँको धर्ती, यहाँको प्रकृति, यहाँको संस्कृति, दुहुँ र दुहुँबासीको समृद्धि, स्वाभिमान र गौरव भन्दा ठुलो अरु केही छैन । सरकारले आफ्ना सोच र कार्यक्रमहरुलाई दुहुँको भूमि, प्रकृति, संस्कृति र नागरिकको संरक्षण, विकास र सदुपयोग गर्ने, समग्र विकासलाई तिब्रता दिने एवं दुहुँबासीको मान सम्मान स्वाभिमान र गौरव बढाउने तर्फ पूर्ण इमान र सामर्थ्यका साथ केन्द्रित गरेको छ ।

यो सरकारले दुहुँ बासी जनता संग गरेको प्रतिवद्धता अनुरूप “समृद्ध दुहुँ : सुखी दुहुँ बासी” को आकाङ्क्षा पुरा गर्न दृढ अठोटका साथ अगाडि बढिरहेको छ । यस सरकारले प्रस्तुत गरेका प्रतिवद्धताहरु अघिल्लो तीन आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम मार्फत क्रमशः कार्यान्वयन हुदै आएका छन । सरकारको दृष्टिकोण स्पष्ट छ, गन्तव्य निश्चित छ, लक्ष्यहरु निर्धारित छन, नीति र कार्यक्रम जनमूखी एवं कार्यान्वयन परिणाममूखी छ । सरकार तीन वर्षको अन्तरमा उत्साहवर्द्धक उपलब्धी हासिल गर्न सफल भएको छ । यस अवधिमा सामाजिक विकास, भौतिक विकास प्रगतिले समृद्ध दुहुँ निर्माणका लागि बलियो आधारशिला निर्माण हुदै छ ।

गाउँसभाका सदस्य ज्यू

संघ र प्रदेशबाट प्राप्त हुने अनुदानहरुमा कटौती भएको छ, जनताका इच्छा चाहाना र आवश्यकताहरु असीमित छन तर साधन र श्रोत भने सिमित छन । सीमित श्रोत तथा साधनको वैज्ञानिक र प्रभावकारी तरिकाले प्रयोग गरि समृद्ध दुहुँबासी बनाउने हुटुहुटी सरकारसंग रहेको छ । आर्थिक क्रियाकलाप, रोजगारी सृजना, उत्पादनशिल क्षेत्र, विकास निर्माण कार्य र सामाजिक जनजीवनमा थप क्षति हुन नदिई सुचारु गरि तिब्रता दिने, आर्थिक उपलब्धी र विकासका प्रतिफलहरुको समन्यायिक वितरण गरिने छ

यस सरकारले गुणस्तरीय स्वास्थ्य, शिक्षा, खानेपानी तथा सरसफाई सेवामा सबै दुहुँबासीको समतामूलक पहुँच हुने गरि कार्यक्रम संचालन गर्ने छ ।

गाउँसभाका सदस्य ज्यू,

“समृद्ध दुहुँ : सुखी दुहुँ बासी” को महान सोच र **“सामाजिक एकता र आर्थिक समृद्धीको आधार, सुशासन पारदर्शिता र जवाफदेहिता सहितको दुहुँ सरकार”** लक्ष्यका साथ आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को नीति तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्न गइरहेको छ । शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, कृषि, महिला तथा बालबालिका, सूचना तथा संचार, श्रम तथा रोजगार, पूर्वाधार, विपद्, लघु उद्यम, पर्यटन पर्वद्वन तथा संस्कृति, भूमि सुधार वन तथा वातावरण, उर्जा, सिचाइ, स्थानीय पूर्वाधार, सहकारी, पञ्जिकरण, न्यायिक कार्यसम्पादन, आयुर्वेद, पशु विकास जस्ता क्षेत्रहरूलाई प्राथमिकताका साथ समेटी नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिरहेको छ ।

सोच: “समृद्ध दुहुँ : सुखी दुहुँ बासी”

लक्ष्य: “सामाजिक एकता र आर्थिक समृद्धीको आधार; सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहिता सहितको दुहुँ सरकार”

उद्देश्य

१. शिक्षा र स्वास्थ्यलाई पहिलो प्राथमिकतामा राख्दै गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितता गर्ने
२. स्थानीय उत्पादनको बजारीकरण र विपन्न वर्गलाई संरक्षण गरि आय आर्जनका कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने
३. स्थानीय आवश्यकता र सम्भाव्यताको आधारमा प्राथमिकीकरण गरि दिगो पूर्वाधार निर्माण गर्ने
४. कृषि, पशुपालन, सहकारी लघु उद्यम, पर्यटन जस्ता आयमूलक क्षेत्रहरूमा युवा हरूलाई संलग्न गराइ स्वरोजगारी सृजना गर्ने
५. सुशासनको अभिवृद्धि गर्दै सेवा प्रवाहलाई सेवामैत्री र जनमूखी बनाउने
६. सिथिल भएको स्थानीय अर्थतन्त्रको पुर्नउत्थानका लागि पूर्वाधारमा लगानी, उत्पादन, रोजगारी र वितरण प्रणाली अपनाउने
७. विनाशकारी बाढी पहिरोका कारण प्रभावित जन समुदायका लागि उचित क्षतिपुर्ति तथा पुनर्स्थापना र पुननिर्माणका लागि बाँकी रहेका प्रक्रियाहरू छिटोछरितो सम्पन्न गर्ने
८. बस्तिहरूको विकासका लागि रणनीतिक योजना, कार्यक्रम, भू उपयोग तथा विकास नीति अवलम्बन गर्ने
९. शिक्षा, स्वास्थ्य र जनजीविकाको उन्नयन र लागानीमा वृद्धि गर्ने

१०. नवीनतम सूचना तथा संचार प्रविधिको प्रयोग गरि छिटोछरितो सेवाप्रवाहका साथै सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहिता कायम गर्ने

प्राथमिकताहरु:

१. जनताको जीवनस्तर, रोजगारी र आम्दानी
२. स्थानीय सहभागिता जूटाउने र स्वयमसेवा परिचालन
३. महिला बालबालिका तथा पिछडिएको क्षेत्रलाई प्रत्यक्ष लाभ
४. लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धि
५. भाषिक तथा सांस्कृतिक पक्षको जगेर्ना र सामाजिक सदभाव तथा एकता अभिवृद्धिमा सघाउ पुऱ्याउने
६. जनजीविका र विकासका लागि अत्यावश्यक रहेका भौतिक पूर्वाधार
७. सूचना प्रविधिको प्रयोगले छिटो छरितो र प्रभावकारी रुपमा सेवा प्रवाह
८. सेवा प्रवाह, संस्थागत क्षमता विकास, पारदर्शिता र सुशासन अभिवृद्धि
९. परम्परागत धर्म, संस्कृति, चाडपर्व मेला, आदिको माध्यमबाट पर्यटन पर्वद्वन
१०. वातावरण संरक्षण दिगो विकास विपद् व्यवस्थापनमा टेवा पुऱ्याउने
११. राजस्व संकलनमा अभिवृद्धि

आधारहरु

१. नेपालको संविधान
२. नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन
३. संघीय तथा प्रदेश सरकारले अंगिकार गरेको आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरु
४. प्रदेश सरकारले अवलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तीय नीतिहरु
५. आवधिक योजनाहरुले तय गरेका प्राथमिकताहरु
६. नेपालले अन्तराष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिवद्धताहरु
७. स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा विभिन्न नियमावलीका प्रावधानहरु
८. राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
९. अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
१०. संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहको आवधिक विकास योजना
११. दुहुँ गाउँपालिकाका जनताहरुको अपेक्षा, आवश्यकता र सुझावहरु
१२. स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४

१३. स्थानीय तह क्षेत्रगत नीति, रणनीतिहरू योजना तथा अध्ययन प्रतिवेदनहरू
१४. विकासका समसामयिक मुद्दाहरू
१५. अन्य विषयहरू

प्राथमिकताका क्षेत्रहरू

१. आर्थिक विकास क्षेत्र
२. सामाजिक विकास क्षेत्र
३. भौतिक पूर्वाधार विकास क्षेत्र
४. संस्थागत विकास, वित्तीय व्यवस्था र सुशासन विकास क्षेत्र
५. वातावरण संरक्षण तथा विपद् व्यवस्थापन

समष्टिगत नीतिहरू:

१. यातायातको सुविधालाई सस्तो र सर्वसुलभ बनाउन गाउँ बस संचालनमा ल्याइनेछ ।
२. सुरक्षित आवासको व्यवस्था गर्न दुहुँ गाउँपालिका सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
३. शिक्षा क्षेत्रलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी शैक्षिक क्रियाकलापमा नवपर्वतन गरि शिक्षाको गुणस्तर उकास्न विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
४. स्वास्थ्य क्षेत्रको व्यवस्थापनमा सुधार गरि महामारी जन्य रोगहरूको नियन्त्रण तथा आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई पहुँच युक्त सर्वसुलभ र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
५. स्थानीय आवश्यकता र सम्भाव्यताको आधारमा प्राथमिकीकरण गरि दिगो पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ
६. भौगोलिक विकटतालाई मध्यनजर गर्दै कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन वृद्धि गरि बजारीकरणका लागि समन्वय र सहकार्यको माध्यमबाट संस्थागत संरचनाको निर्माणमा जोड दिई विशेष पकेट क्षेत्रको घोषणा मार्फत कृषि र पशुपालनमा आत्मनिर्भर बनाउने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
७. कृषि, पशुपालन, सहकारी, लघु उद्यम, पर्यटन जस्ता क्षेत्रहरूमा युवाहरूलाई संलग्न गराइ स्वरोजगारी सृजना गरिनेछ ।
८. सामाजिक सशक्तिकरण कार्यक्रम अन्तर्गत महिला, दलित, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, अल्पसंख्यक एवं सिमान्तकृतहरूका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

९. बस्तिस्तरीय भेला तथा वडाहरुबाट प्राथमिकतामा राखिएका क्रमागत तथा अधुरा योजना तथा कार्यक्रमहरु बहुउपयोगी, लागत मितव्ययी, योजनाको संचालन र मर्मत संभारका योजना तथा कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकता दिई योजना छनौट गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ
१०. गरिव तथा दलित बस्तिहरुमा विभिन्न साझेदारहरुको सहकार्यमा आवश्यक पूर्वाधारहरु जीविकोपार्जन र सरसफाईका कार्यक्रम संचालन गरिने छन ।
११. विद्यमान रुढीवादी परम्परा, महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन, बालविवाह, बहुविवाह, महिला हिंसाहरुको समाधान गर्न विभिन्न सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
१२. सबै प्रकारका भ्रष्टाचारहरुमा शुन्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरिने छ । हरेक क्षेत्रमा पुरस्कार र दण्डको नीति अपनाइनेछ ।
१३. सार्वजनिक निर्माण कार्यमा स्थानीय प्रविधि, जनशक्ति तथा श्रोत साधनको प्रयोगमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
१४. सबै प्रकारका सामाजिक विकृति विसंगतिहरुलाई न्यूनिकरण गरिनेछ ।
१५. कर्मचारी, शिक्षक, सुरक्षाकर्मी तथा जिम्मेवार सरोकारवालाहरुलाई अझ बढी जिम्मेवार र जवाफदेही बनाइनेछ ।

गाउँसभाका सदस्य ज्यू,

संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकार तथा अन्य श्रोतबाट प्राप्त राजश्व तथा अनुदान रकमको आधारमा “समृद्ध दुहुँ सुखी दुहुँबासी”, “सामाजिक एकता र आर्थिक समृद्धिको आधार सुशासन पारदर्शिता र जवाफदेहिता सहितको दुहुँ सरकार” निर्माण गर्न वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरि आगामी आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ का मुख्य मुख्य क्षेत्रका नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

१. नीजि तथा बाँझो जग्गामा फलफूल तथा अन्य बोटविरुवा लगाउन कृषकलाई अभिवृद्धि गर्ने नीति ल्याइनेछ ।
२. खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडसंग भएको सम्झौता बमोजिम दुहुँ गाउँपालिकाको २ वटा स्थामा खाद्य डिपो यथाशिघ्र संचालनमा ल्याइनेछ । उक्त डिपो मार्फत स्थानीय किसानहरुको उत्पादनलाई खरिद तथा बजारीकरणको व्यवस्था मिलाइनेछ।
३. गाउँपालिकाको उचित स्थानमा हाइटेक नर्सरी स्थापना गरिनेछ ।

४. कृषि उपजमा किटनासक औषधीको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै जैविक विषादी र प्राङ्गारिक मलको प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।
५. बढ्दो बैदेशिक रोजगारीलाई कम गर्न युवाहरूलाई कृषिमा प्रोत्साहन हुने विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
६. मौसमी तथा वेमौसमी कृषि उत्पादनका लागि विभिन्न तालिमहरु संचालन गरिने छ ।
७. हरेक बस्तिमा भैसी, उन्नत गाई, भेडाबाख्रा, कुखुरा, खरायो पालन कार्यक्रमलाई व्यवसायिक रुपमा संचालनमा ल्याइनेछ । आफ्नो पेशामा उत्कृष्ट उत्पादन गर्ने किसानलाई सम्मानित तथा पुरुष्कृत गरिनेछ ।
८. उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धिमा उन्नत विउविजन, कृषि सामग्री र औजारको प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।
९. घरघरमा कृषि पशु प्राविधिकहरु कार्यक्रम अवलम्बन गरि प्रत्येक महिना अनिवार्य फिल्ड जानु पर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
१०. सामुहिक भावना बोकेका पालिका भित्रका सहकारी संस्थाहरुको अनुमति, नियमन, विस्तार, प्रशिक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
११. वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका युवाहरूलाई कृषि क्षेत्र तर्फ आकर्षित गरि लगानी गर्न उत्प्रेरित गर्ने नीतिलाई स्वरोजगार तथा आत्मनिर्भर हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१२. नीजी क्षेत्रको सहकार्यमा फिल्मी शोध, इको पर्यटन, पदयात्रा र साहसिक पर्यटन र कृषि पर्यटनलाई पर्वद्वन गरिनेछ ।
१३. गाउँपालिका अन्तरगतका कृषि तथा पशु प्राविधिकहरूलाई किसानहरुको घरखेतमा नै गएर सेवा दिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१४. पर्यटकीय स्थानको अनुसन्धान गरि भौतिक पूर्वाधारहरु होमस्टे, ध्यानकेन्द्र, योगकेन्द्र, अध्ययन केन्द्र, कला केन्द्र विकास गरिनेछ ।
१५. गाउँपालिका भित्रका पर्यटकीय क्षेत्र तथा कला संस्कृतिको सूचना तथा जानकारी इन्टरनेटको माध्यमबाट प्राप्त हुने व्यवस्था मिलाइनेछ । गाउँपालिका भित्र रहेका पुरातात्विक महत्वका सम्पदाहरुको भौतिक निर्माण, पुननिर्माण, संरक्षण तथा पर्वद्वन गर्ने नीति ल्याइनेछ ।
१६. यातायात गुरु योजनालाई कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।

गाउँसभाका सदस्य ज्यू

१७. भाडी धामलाई तिर्थस्थलको रुपमा विकास गर्न निर्माण गरिएको DPR को कार्यान्वयन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

१८. भाडि देखि मालिकार्जुन मन्दिर सम्म पर्यटकीय पदमार्ग निर्माण, भाडि देखि शिद्धोपी सम्म पर्यटकीय पदमार्ग निर्माण गरिनेछ, तपोवन, सुलायत हुदैँ भाडी सम्म पदमार्ग निर्माण गर्न पहल गरिनेछ ।
१९. गुणस्तरीय शिक्षाका लागि विद्यालयमा प्रधानाध्यापक र विषयगत शिक्षकका विचमा सूचक सहित कार्यसम्पादन करारलाई नतिजा र मापन योग्य बनाइनेछ ।
२०. गुणस्तरीय शिक्षाका लागि सामुदायिक विद्यालयहरूमा भौतिक पूर्वाधार वृहत शैक्षिक सुधार कार्यक्रम लागु गर्न निर्माण गरिएको विस्तृत परियोजना प्रस्ताव (DPR) को कार्यान्वयन गरि यस दुहुँ गाउँपालिकाका सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालयहरूमा सुविधा सम्पन्न विद्यालय भवनहरू निर्माण गरिनेछ ।
२१. आधारभूत तह (०-८) मा लागु हुने गरि दुहुँको गौरव, संस्कृति, सभ्यता, मूल्य मान्यता र एकताको सम्वर्द्धन सहितको क्षेत्र समेटी स्थानीय पाठ्यक्रम अनुसार स्थानीय विज्ञ सहितको सहभागितामा पाठ्यपुस्तक लेखन कार्य गरिनेछ ।
२२. स्थानीय पाठ्यक्रम, शिक्षण सिकाई, शिक्षक, व्यवस्थापन, परिक्षा र मूल्याङ्कन प्रणाली सुधारलाई नियमित रुपमा संचालन गरिनेछ ।
२३. विद्यालयहरूको नियमित अनुगमन गर्ने, शिक्षक विद्यालय व्यवस्थापन समिति, अभिभावक तथा विद्यार्थीका गुनासा सुन्ने सुधारका उपायहरू अवलम्बन गरिनेछ ।
२४. कमजोर आर्थिक अवस्थाकै कारण बालबच्चा विद्यालय जानबाट बञ्चित हुनुपर्ने अवस्थाको अन्त्य गर्न गरिव तथा असाह्यको लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ । विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूको पहिचान गरि विद्यालयमा भर्ना गरिनेछ ।
२५. नियमित रुपमा विद्यालय उपस्थित हुने र सिकाई उपलब्धी उच्च भएका विषयगत, तहगत र लैंगिक रुपमा उत्कृष्ट शिक्षक छनौट गरि हरेक वर्ष पुरस्कार र सम्मानको नीति ल्याइनेछ । कार्यसम्पादनको आधारमा उत्कृष्ट प्रधानाध्यापक, शिक्षक, बालविकास सहजकर्ता, विद्यालय कर्मचारी, वि.व्य.स. अध्यक्ष र उत्कृष्ट अभिभावकलाई पुरस्कार तथा सम्मान गरिनेछ ।
२६. सामुदायिक विद्यालयहरूमा ब्रोडब्यान्ड इन्टरनेटको जडान गरिनेछ ।
२७. ५ वटै माध्यमिक विद्यालयहरूमा सघन रुपमा स्काउट कार्यक्रम लागु गर्दै एक विद्यालय एक स्काउट र प्रत्येक विद्यालयमा प्राथमिक उपचार कक्ष स्थापना गरिनेछ ।
२८. कक्षा ० देखि १२ को शिक्षालाई पूर्ण रुपमा निःशुल्क गर्दै लगिनेछ ।
२९. प्राविधिक शिक्षा अध्ययनरत दलित बालबालिकालाई उच्च शिक्षाको लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
३०. कक्षाकोठाको अभाव रहेका विद्यालयहरूलाई प्राथमिकतामा राख्दै सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालयमा पक्की भवन निर्माण कार्य गरिनेछ ।

३१. आमा बुवा विहिन टुहुरा बालबालिकाको बाच्न पाउने मौलिक हकको सुनिश्चितता गर्दै गाँस, बाँस, कपास र शिक्षाको पूर्ण सुविधा सहित स्थानीय सरकारद्वारा संचालन गरिएको आवासीय अनाथालयलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
३२. विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रमलाई स्थानीय कृषि उत्पादन संग जोडि पोषणयुक्त मेनु निर्माण गरि विद्यार्थीहरूलाई खुवाउने व्यवस्था गरिनेछ । दिवा खाजामा तरकारीलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३३. गाउँपालिकास्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालन गरि उत्कृष्ट विद्यार्थीहरूलाई पुरस्कार सहित सम्मान गरि प्रतिभाको खोजी कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
३४. प्रारम्भिक बाल विकास कक्षाहरूमा कार्पेट, राउन्ड टेवल सहित डिजिटल प्रविधिको प्रयोग गरि कक्षाकोठाहरु सिकाइमैत्री, मनोरञ्जक र बालमैत्री बनाइनेछ ।
३५. विद्यालयहरूमा छात्राहरूसंग ज्ञान र सिपको आदानप्रदान गर्न छात्रासंग उपाध्यक्ष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
३६. शैक्षिक क्यालेन्डरलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
३७. प्रत्येक २/२ महिनामा आधारभूत र माध्यमिक तहको प्रधानाध्यापकको बैठक विभिन्न विद्यालयहरूमा बस्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३८. प्रत्येक शैक्षिक सत्रमा एउटा विद्यालयलाई नमुना विद्यालय र सूचना प्रविधि सम्पन्न बनाइनेछ ।
३९. लामो समय देखि सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत कार्यालय सहयोगीहरूको सेवाको मूल्याङ्कन गर्दै पेशागत सुरक्षणका लागि उपदानको व्यवस्था गर्न विद्यालय कर्मचारी कल्याणकारी कोष लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४०. विद्यालयमा कार्यरत प्रधानाध्यापकहरूको मनोबल वृद्धि गरी पेशाप्रति थप जिम्मेवार बनाउन प्रधानाध्यापकहरूलाई आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
४१. सामुदायिक विद्यालयहरूको समग्र सुधारको लागि इ- हाजिरी, सि सि टी भि जडान कार्यक्रम माध्यमिक विद्यालयहरूबाट क्रमशः लागु गरिनेछ ।
४२. सामुदायिक विद्यालयबाट SEE उत्तीर्ण गरि प्राविधिक शिक्षा अध्ययनको लागि प्रवेशिका परीक्षामा नाम निकाल्न सफल एक एक जना विद्यार्थीलाई MBBS र BE पढ्न ५० प्रतिशत छात्रवृत्ती उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४३. पालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरु मध्ये एक पालिका एक नमुना विद्यालय कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ ।
४४. कक्षा ४ देखी कक्षा ९ सम्मको कक्षाको परीक्षा पालिका स्तरीय रुपमा संचालन गरि प्रश्न पत्र तथा उत्तर पुस्तिका सम्बन्धि सम्पूर्ण काम पालिका मार्फत गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

४५. श्री धारीपाटा मा वि धारीमा व्यवस्थापन संकाय र गौरिलमाण्डौँ मा वि हिकिलामा सव इन्जिनियर पढाइ संचालन गर्नका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
४६. उत्कृष्ट नतिजा हासिल गर्ने विद्यार्थी एवं विद्यालयका लागि पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
४७. प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयहरुमा वैकल्पिक उर्जाको व्यवस्था गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
४८. विद्यालयहरुमा महिनाको एक दिन (शुक्रबार) कृषि खेती सम्बन्धी प्रयोगात्मक क्रियाकलाप गरि विद्यार्थीहरुलाई सहभागी गराइनेछ ।
४९. विद्यालय गुरु योजनालाई कार्यान्वय गदै लगिनेछ ।
५०. खेलकुद क्षेत्रको विकास, पूर्वाधारको निर्माण, सिकाई प्रतियोगिता आदिको आयोजना निरन्तर गरिनेछ ।
५१. विभिन्न संघ संस्थाहरुको सहकार्यमा संचालित विद्यालय स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रका कार्यक्रमहरुलाई गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरुमा संचालन गरिदै लगिनेछ ।
५२. प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयमा व्यवस्थित दिवा खाजा भान्सा घर निर्माणको कार्य अगाडि बढाइने छ ।
५३. विद्यार्थीहरुको शाररिक, मानसिक र संवेगात्मक सन्तुलन तथा विकासका लागि विद्यालयहरुमा योग शिक्षा लागु गरिनेछ ।
५४. पालिकास्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगितालाई व्यवस्थित रुपमा संचालन गरिनेछ । उत्कृष्ट खेल प्रदर्शन गर्ने खेलाडी लाई सम्मानको व्यवस्था गरिनेछ ।
५५. युवाहरुको खेल प्रतिभाको विकास र विस्तार गर्न स्थानीय क्लबहरुसंगको सहकार्यमा वडा स्तरीय भलिबल तथा क्रिकेट प्रतियोगिताहरु संचालन गरिनेछ ।

गाउँसभाका सदस्य ज्यू

५६. चौमासिक रुपमा सामुदायमा नै पुगेर जेष्ठ नागरिकहरुलाई स्वास्थ्य सेवा तथा परामर्श सेवा प्रदान गर्न **"हाम्रो अभिमान, जेष्ठ नागरिकको सम्मान- निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा हाम्रो अभियान"** भन्ने नाराका साथ **"अध्यक्षसंग जेष्ठनागरिक स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम"** संचालन गरिनेछ ।
५७. स्वास्थ्य जीवनशैली प्रवर्द्धनको लागि स्वस्थ खानपिन, शारीरिक व्यायाम, योग तथा ध्यान विधि प्रवर्द्धन गर्न सबै वडाहरुमा सामुदायिक योग केन्द्र स्थापना गदै लगिनेछ भने विद्यालयस्तरमा विद्यालय योग कार्यक्रम लागू एवं विस्तार गरिनेछ । योग केन्द्रहरु संचालन गर्न योग प्रशिक्षकको व्यवस्था गरिने छ ।

५८. निर्माणाधीन १० शैयाको आधारभूत अस्पतालको निर्माण कार्यलाई तिब्रता दिई आगामी बर्ष २०८३ को असार मसान्तसम्म सम्पन्न गरिनेछ ।
५९. पालिका स्तरीय स्वास्थ्य आपतकालीन तथा महामारीको नियन्त्रण योजना बनाई लागु गरिनेछ ।
६०. दुहुँ गाउँपालिकाको "पेपर लेस पालिका " अभियानलाई सार्थक तुल्याउन संघ , प्रदेश तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरुको समन्वय र सहकार्यमा स्वास्थ्य क्षेत्रलाई डिजिटलाइजेसनमा लैजान स्वास्थ्य शाखा तथा सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट नै विद्युतीय अभिलेख तथा प्रतिवेदन राख्ने पद्धतिको विस्तार गर्दै लगिनेछ । यसका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
६१. बहुक्षेत्रीय समन्वयमा पोषणमैत्री पालिका घोषणा अभियानको सुरुवात गरिनेछ ।
६२. चौबिसै घण्टा सेवा प्रवाह गर्न न्युनतम मापदण्ड अनुसारको सर्वसुलभ र सबैको पहुचमा हुने गरी एम्बुलेन्स सेवा सहित प्रेषण प्रणालीलाई सुदृढ गरिनेछ र जटिल किसिमका बिरामीहरुको लागि स्वास्थ्यकर्मी सहितको एम्बुलेन्स सेवाको व्यवस्था गरिनेछ ।
६३. यही आ.व. २०८१/८२ मा कार्यपालिकाबाट पारित गरिएको दुहुँ स्वास्थ्य नीति २०८१ लाई गाउँ सभा बाट अनुमोदन गरि लागु गरिनेछ ।
६४. “दुहुँ गाउँपालिका बन्दै छः बा आमालाई सन्चै छ” भन्ने नारा सहित जेष्ठ नागरिकहरुको स्वास्थ्य परिक्षण घरघरमै गएर त्रैमासिक रुपमा निरन्तर गरिनेछ ।
६५. एम्बुलेन्स सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन जटिल किसिमको बिरामीको साथमा स्वास्थ्यकर्मी पठाउने व्यवस्था गरिनेछ ।
६६. स्वास्थ्य सेवाको विस्तार गाउँपालिकाको जिम्मेवारी भन्ने नाराका साथ सबै नागरिकमा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
६७. “उपाध्यक्ष तपाईंको साथमा, तपाईंको भविष्य तपाईंको हातमा” कार्यक्रम अन्तरगत दलित, एकल महिला, सुत्केरी आमा तथा किशोरीहरुको गुणस्तरीय स्वास्थ्य सुनिश्चितता गरिनेछ ।
६८. एक घर एक धारा एक शौचालयको नीति लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६९. विभिन्न संघ संस्थाहरुको सहकार्यमा योग अभ्यास र पंचकर्म निर्माण कार्यलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गरिनेछ ।
७०. उच्च रक्तचाप, मधुमेह, क्यान्सर, दम, मृगौला, कलेजो र महिलाहरुको पाठेघर सम्बन्धी रोगको पहिचान, रोकथाम, परीक्षण र उपचारका कार्यक्रमलाई अभियान तथा घुम्ती सेवाको रुपमा संचालन गरिनेछ ।

७१. प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवा प्रवर्द्धनका लागि नमूना गाउँ, नमूना स्वास्थ्य संस्था, नमूना स्वास्थ्यकर्मी अभियान सुरु गरि नमूना बन्न प्रोत्साहित गर्दै क्रमिक रूपमा विस्तार गरिनेछ ।
७२. अध्यक्षसंग जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रम मार्फत प्रत्येक वडा स्तरिय सेवा केन्द्रबाट ७० वर्ष माथिका नागरिकहरुको रक्तचाप, आल्बुमिन र मधुमेह निशुल्क जाँच गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
७३. गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई जिल्ला अस्पतालसम्म निशुल्क एम्बुलेन्स सेवालार्ई निरन्तरता दिइनेछ ।
७४. स्थानीय जडिबुटी प्रशोधन कार्यक्रमका लागि विभिन्न अनुसन्धानात्मक संस्थाहरु संग सहकार्य गरिनेछ ।
७५. स्वास्थ्य सेवा अन्तरगतका सेवाहरुलाई डोर टु डोरका रूपमा विस्तार गरिनेछ ।
७६. स्वास्थ्य सेवाको माग पक्षलाई थप सबल बनाउन नागरिकको घरदैलोमा स्वास्थ्य पहुच पुर्‍याउन महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुलाई परिचालन गरिनेछ ।
७७. समुदायमा आधारित स्वास्थ्य स्वयंसेवक, स्वास्थ्य आमा समूह, टोल विकास संस्था जस्ता संघ संस्था र आम नागरिकको पहिचान गरि सचेतनामूलक गतिविधि संचालन गरिनेछ ।
७८. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको कामको आधारमा प्रोत्साहन तथा पुरस्कृत गर्ने प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।
७९. गरिव, सिमान्तकृत दलित, महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अशक्त तथा अपाङ्ग भएका तथा दीर्घ रोगीहरुलाई स्वास्थ्यमा पहुँच स्थापित गरिनेछ ।
८०. विद्यालयमा पुगेर विद्यार्थीहरुको आखाँ परीक्षण गरिनेछ । स्वास्थ्य शिविर, विशेष स्वास्थ्य जाँच जस्ता लक्षित कार्यक्रम टोलस्तर सम्म लागु गरिनेछ ।
८१. मुटुरोग, मृगौला रोग, क्यान्सर, मष्तिष्कघात, पार्किङसन्स, अल्जाइमर, स्पाइनल इन्जुरी, हेड इन्जुरी, लिभर रोग, जटिल किसिमले बलेको जस्ता कडा रोगीहरुलाई मात्र आर्थिक सहायता दिने र सोही बमोजिमको मात्रै वडाबाट सिफारिसको व्यवस्था गरिनेछ ।
८२. बर्थिङ सेन्टरमा कार्यरत अ न मी हरूलाई नाइट डियुटी प्रोत्साहन कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
८३. ५० वर्ष पुगेका एकल पुरुष र ४० वर्ष नाघेका एकल महिला हरूलाई मासिक भत्ता प्रदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
८४. नागरिक आरोग्य केन्द्र ब्रह्मदेवलाई थप व्यवस्थित र विस्तार गरिनेछ र घुम्ती शिविर संचालनमा ल्याइनेछ ।

८५. बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न २ वर्ष भित्र दुहुँ गाउँपालिकालाई पोषण मैत्री गाउँपालिका बनाउन पहल गरिने छ ।
८६. सुनौला हजार दिने आमा तथा किशोरीहरु र दलित समुदायमा लक्षित पोषण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
८७. नेपाल सरकारको बहुक्षेत्रीय पोषण योजना तेस्रो कार्यान्वयन का लागि लक्षित वर्ग पहिचान गरि पोषण विशेष तथा पोषण संवेदनशिल कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने छ ।
८८. विद्यालय पोषण सप्ताह तथा पोषण सम्बन्धि अतिरिक्त कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

गाउँसभाका सदस्य ज्यू

८९. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका टुहुरा, अनाथ, असहाय तथा विपन्न विद्यार्थीहरुलाई गाउँपालिका अनाथालय, अनाथ छात्रवृत्ती तथा आर्थिक सहयोग कार्यक्रम मार्फत सहयोग उपलब्ध गराइनेछ ।
९०. महिला अपाङ्ग बालबालिका जेष्ठ नागरिक दलित लगायत लक्षित वर्गलाई मूलप्रवाहिकरण गर्न शसक्तिकरण एवं सचेतनामूलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
९१. मानव बेचबिखन, घरेलु हिंसा, छाउपडी, जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत जस्ता सामाजिक कुरती कुसंस्कार अन्त्य गर्न तर्फ जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
९२. सबै खालका बालश्रमहरु उन्मुलन गर्न शुन्य बालश्रमको नीति अङ्गिकार गरि प्रभावकारी अनुगमन गरिनेछ ।
९३. गाउँपालिका र अन्तरगतका वडा कार्यालयहरुमा स्तनपान कक्षको संचालन गर्दै लगिनेछ ।

गाउँसभाका सदस्य ज्यू

९४. भिन्न क्षमता भएका व्यक्तिहरु महिला, दलित, विपन्न बहिस्करणमा परेका समुदायहरुका लागि चेतनामूलक कार्यक्रम विस्तार गरिनेछ ।
९५. गैर सरकारी संस्थाबाट भएका कामको प्रगति र अनुगमनलाई अनिवार्य बनाइनेछ ।
९६. आर्थिक समाजिक रुपले विपन्न वर्गमा समावेश गरि आयआर्जन गरिवी न्यूनिकरण, रोजगारी पर्वद्वन जस्ता कार्यक्रमहरुलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।

गाउँसभाका सदस्य ज्यू

९७. खानेपानीको श्रोत संरक्षण तथा उपयुक्त पूर्वाधार विकास गरि खानेपानीको आपूर्ती व्यवस्था गरिनेछ ।
९८. सबै पालिका बस्तिलाई भरपर्दो शुद्ध, गुणस्तरीय खानेपानी सेवाका लागि एकघर एकधाराको नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
९९. सबै खानेपानी आयोजनाहरूलाई स्थायी समितिमा आवद्ध गरि मर्मत संम्भार कोषको संचालन गरिनेछ ।
१००. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको प्रत्येक खेती योग्य जमिनमा १२ महिना सिचाइ सुविधा प्रदान गर्नुका साथै कुलो पानीको व्यवस्था गरिनेछ ।
१०१. खानेपानी तथा सरसफाइको समस्या समाधानका लागि वृहत खानेपानी तथा सरसफाइ योजना वडा नं. १ को लागि निर्माण गरिएको विस्तृत परियोजना प्रस्ताव (DPR) को कार्यान्वयन गरिनेछ ।

गाउँसभाका सदस्य ज्यू

१०२. गाउँमा रहेका वेरोजगारहरूको तथ्याङ्क संकलन गरि अभिलेख व्यवस्थापन गरि श्रममा आधारित काममा परिचालित गरिनेछ ।
१०३. स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित लघु तथा घरेलु उद्यम पर्वद्वन गर्न सिपमूलक तालिमको व्यवस्था गरि बस्तुको बजारिकरणको व्यवस्था गरिनेछ ।
१०४. गाउँपालिका भित्रका प्रत्येक वडामा दुई दुई जनाका दरले डकर्मी, सैलुन, सवारी चालक, कारपेन्टर, हाउस वाइरिङ र प्लम्बिङ तालिम दिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१०५. ख र ग वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिले संचालन गरेको उद्योग व्यवसायहरूमा तोकिएको करमा ५० प्रतिशत छुट दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१०६. रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत वैदेशिक रोजगारमा जाने श्रमिकहरूको विवरण संकलन गरि अनिवार्य रुपमा अभिलेख राखि स्वरोजगारीको कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

गाउँसभाका सदस्य ज्यू

१०७. सडक तथा यातायात को पहुँच विस्तार गर्दा पानीका श्रोत, बनजङ्गल, प्राकृतिक श्रोत तथा धार्मिक क्षेत्र प्रतिकुल असर नहुने गरि गरिनेछ ।
१०८. सडक पहुँच नपुगेका बस्तीहरूलाई सडक संजालमा जोड्न गाउँपालिका चक्रपथ तथा हिकिला ब्रह्म मन्दिर हुदै शिद्वटोपीसम्म सडक एवं सहायक सडकहरूको विस्तार गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१०९. गाउँपालिकाको भवन आचारसंहिता निर्माण गरि पालिका भित्र अब उपरान्त निर्माण हुने सबै सरकारी सामुदायिक भवनहरूमा एकरूपता कायम गरिनेछ ।
११०. घरघरमा राष्ट्रिय प्रशारण लाईन जडान गर्ने प्रवन्ध मिलाइनेछ ।
१११. पर्यापर्यटन, साहसिक पर्यटन र धार्मिक पर्यटनलाई उत्साहजनक रूपमा प्रवर्धन गरिनेछ ।
११२. लघु उद्यम कार्यक्रम अन्तरगत साबुन, विस्कुट, चप्पलहरू उत्पादन गरी बजारीकरणको व्यवस्था गरिनेछ ।
११३. सबै किसिमका पूर्वाधार निर्माण गर्दा फरक क्षमता भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिकको पहुँच सुनिश्चितता हुने गरि समावेशी विकासको अवधारणा लाई लागु गरिनेछ ।
११४. गाउँपालिका भित्रको बजारमा संचालित व्यवसायहरूको गुणस्तर र मुल्यसूचीको निरन्तर अनुगमन गरिनेछ ।
११५. भै परि आउने पूर्वाधार निर्माण गर्नका लागि कुल पुँजीगत बजेटको वडास्तरका योजनाका लागि ५ देखि १० प्रतिशत बजेट मर्मत संभार कोष स्थापना गरि विनियोजन गरिनेछ ।
११६. वडा कार्यालयको भवन नभएका वडाहरूमा भवन निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
११७. उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूलाई आधारभूत तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
११८. यस दुहुँ गाउँपालिका अन्तरगत भौतिक पूर्वाधार विकास शाखामा कार्यरत प्राविधिक धारका कर्मचारीहरूलाई फिल्ड भत्ता स्वरूप उचित प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ ।
११९. सेवाग्राहीहरूलाई एक द्वार प्रणाली मार्फत सेवा प्रवाह गर्ने उद्देश्यका साथ आगामी आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ भित्रै निर्माण सम्पन्न गर्ने गरि हाल निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका भौतिक संरचनाहरू गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन, १० सैय्या अस्पताल, वडा नं. १ को कार्यालय र वडा नं. ३ को कार्यालय भवनको निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
१२०. गाउँपालिका र वडापालिका जोड्ने सडकहरूको निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
१२१. प्रदेश सरकार र संघीय सरकारको समन्वयमा झोलुङ्गे पुल र आर सि सि पुल निर्माण गरिनेछ ।
१२२. स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शनलाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
१२३. विपद् सचेतनामूलक कार्यक्रम, खोज, उद्धार, राहत सम्बन्धी उपकरण खरिद गरिनेछ ।
१२४. विपद् जोखिममा रहेका विशेष लक्षित कार्यक्रम संचालन गर्ने र आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।
१२५. वडा र पालिका स्तरिय विपद् समितिहरूको क्षमता अभिवृद्धी गरिनेछ ।

१२६. विपद् र महामारीको पूर्वतयारीको लागि वडा स्तरको समेत प्रतिनिधित्व हुने गरि प्रति वर्ष टोली गठन र क्रियाशिल गरिनेछ ।
१२७. वन विनास नदी तटीय क्षेत्रको अतिक्रमण बन् पैदावार तथा बन्धजन्तुको चोरी निकासी निरुत्साहित गर्दै नदीले कटान गरेका क्षेत्र र बाढीपहिरो गएका क्षेत्रमा वृक्षारोपण गरि बाढी पहिरो नियन्त्रण कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ
१२८. भू उपयोग ऐन २०७६ र नियमावली २०७९ अनुसार जग्गा वर्गीकरणको कार्य लाई अगाडि बढाइनेछ ।
१२९. विपद्को अवस्थामा तत्काल उद्धारका लागि Rapid Response Team निर्माण गरि आवश्यक सामग्री सहित सुरक्षित बासस्थानको लागि बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१३०. विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी र द्रुत बनाउनका लागि प्रत्येक वडामा उद्धार समितिको गठन गरि चालु आर्थिक वर्ष भित्रमा नै तालिम प्रदान गरिनेछ ।
१३१. विपद् प्रभावितहरूलाई तत्काल राहत, औषधीउपचार, खानपान र लत्ताकपडाको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१३२. विपद् व्यवस्थापन कोषको वृद्धीका लागि सार्वजनिक र निजी र गैर सरकारी संघ संस्था संग समन्वय गरिनेछ ।
१३३. विपद् व्यवस्थापन संग सम्बन्धित संस्थागत क्षमता विकास गर्नका लागि तालिम तथा प्रशिक्षण आयोजना गरिनेछ ।
१३४. भाडी बस्कोटलाई सांस्कृतिक पर्यटकीय स्थलको रुपमा विकास गरि भाडी शवदाह गृहको निर्माण कार्यलाई अगाडि बढाइने छ ।
१३५. गाउँपालिकामा विपद् राहत तथा उद्धार सामग्री व्यवस्थापन केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।
१३६. विपद्बाट प्रभावित नयाँ लाभग्राहीहरूको पहिचान गरि नीजहरूको सूची जिल्ला प्रशासन कार्यालय हुदै राष्ट्रिय विपद् प्राधिकरणमा पठाइने व्यवस्था गरिनेछ
१३७. गाउँपालिका भित्र देखिन सक्ने विपद् पूर्वतयारी, विपद् व्यवस्थापन, विपद् न्यूनिकरण लगायतका विषयहरूलाई समेटी पूर्वतयारी रणनीति तय गरिनेछ ।
१३८. गाउँपालिका भित्रका विभिन्न नदीहरू कालागाड, कुकुरेगाड, निजाडगाड र अन्य सहायक नदी एवं खोलाहरू आसपासका क्षेत्र पहिरो भूक्षयको उच्च जोखिममा रहेकाले त्यस्ता जोखिमहरूको आकलन गरि त्यस्ता ठाउँहरूमा वृक्षारोपण गरि तटबन्ध निर्माण कार्य गर्नका लागि संघ र प्रदेश सरकार समक्ष अनुरोध गरिनेछ ।
१३९. विपद् कोष मार्फत विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा प्रतिकार्य योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१४०. प्रत्येक वडामा आकस्मिक तथा आपतकालिन हेली सेवा संचालनका लागि कम्तिमा एउटा हेलिप्याड निर्माण गर्ने नीति ल्याइनेछ ।

गाउँसभाका सदस्य ज्यू

१४१. गाउँपालिका र गाउँपालिका अन्तरगतका कार्यालयबाट दिइने सेवाहरूलाई छिटोछरितो र प्रभावकारी बनाउन नवीनतम प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।
१४२. गाउँपालिकाले दिने सेवा सुविधाहरूलाई विद्युतीय माध्यमबाट दिन आवश्यक सूचना प्रणाली र सफ्टवेयरको निर्माण गरिनेछ ।
१४३. जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई सूचना प्रविधिमैत्री बनाउन तालिम तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
१४४. गाउँपालिका र अन्तरगतका कार्यालयहरूमा अप्टिकल फाइबर मार्फत इन्टरनेट जडान गरि इन्टरनेट सेवा भरपर्दो बनाइनेछ ।
१४५. नवीनतम प्रविधिको प्रयोग गरि गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाहरू घरबाटै लिन मिल्ने व्यवस्था मिलाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१४६. कागजरहित सरकारको अवधारणालाई कार्यान्वयनका लागि एकीकृत कार्यालय व्यवस्थापन प्रणाली विकास गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१४७. गाउँपालिकाको वेब साईट र अन्य डिजिटल माध्यम वाट गाउँपालिकाको विस्तृत विवरण तथा सूचनाहरू सार्वजनिक गर्ने प्रक्रियालाई थप सुदृढीकरण गर्दै लगिने छ ।
१४८. सूचना माग्ने र पाउने नागरिकको नैसर्गिक अधिकार भएकोले सो को प्रत्याभूति गर्न गाउँपालिकाले आफ्ना गतिविधिहरूलाई विभिन्न माध्यमबाट सहज र सर्भसुलभ रूपमा प्राप्त गर्न सक्ने तथा सार्वजनिक गर्न सक्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
१४९. सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि सबै वडामा रहेका विद्युतीय प्रणालीलाई अनलाइन गरि गुणस्तरीय र भरपर्दो बनाइनेछ ।
१५०. हरियो बन नेपालको धन भन्ने उक्ती लाई चरितार्थ गर्न प्रत्येक वडामा कमसेकम एक स्थानमा वृक्षारोपण गरि हाल रहेको बनको क्षेत्रफल वृद्धि गर्दै लगिनेछ ।
१५१. गाउँपालिका भरी छरिएर रहेका सामुदायिक बनलाई संरक्षण, सम्बर्द्धन गरि हरियाली गाउँपालिकाको आकाङ्क्षालाई साकार गर्न आवश्यक नीति कार्यविधि निर्माण गरि कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
१५२. बन क्षेत्रको बैज्ञानिक एवं दिगो व्यवस्थापन गरि आर्थिक रूपले महत्वपूर्ण बनस्पति तथा जडिबुटीको संरक्षण संवर्द्धन र प्रशोधनमा सामुदायिक बन उपभोक्ता महासंघ नेपाल लगायतका निजी तथा सामुदायिक संस्थाहरूलाई सहभागी बनाइनेछ ।
१५३. गाउँपालिका भित्रका विद्यमान जनशक्तीको लेखा परिक्षण संगसंगै कार्यसम्पादनका स्पष्ट सूचकहरू निर्माण गरिनेछ ।

१५४. सार्वजनिक खर्चलाई नतिजा संग आवद्ध गर्न मध्यकालिन वित्तिय खाका संग आवद्ध गरिनेछ ।
१५५. सूचक तथा परिणामको चेकलिस्ट तयार गरि वार्षिक कार्यक्रम तथा योजना अनुगमन गरिनेछ ।
१५६. आन्तरिक लेखा परिक्षणलाई प्रभावकारी बनाई आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
१५७. रणनीतिक तथा स्थानीय गौरवका आयोजनाहरूलाई बहुवर्षीय रुपमा बजेट विनियोजन गरि पुजिगत खर्चको न्यूनतम ७० प्रतिशत रकम चैत्र मसान्त भित्रै खर्च गर्ने गरि आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली परिचालन गरिनेछ ।
१५८. आन्तरिक आय वृद्धिका लागि राजश्व तथा करका विभिन्न क्षेत्रहरूको पहिचान गर्न कर नक्साङ्कन कार्यमा जोड दिइनेछ ।
१५९. स्थानीय तहबाट प्रदान गरिने सामाजिक सुरक्षा भत्ता तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता सेवालाई थप व्यवस्थित, प्रभावकारी, पारदर्शी तथा प्रविधिको प्रयोगमा आधारित एकिकृत प्रणालीको रुपमा विकास गरिनेछ ।
१६०. सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्न योग्य लाभग्राहीहरूको सूचीको आधारमा प्रत्येक त्रैमासिकको भुक्तानीको विवरण व्यवस्थापन सूचना प्रणाली(MIS) मा प्रविष्ट गरि आद्यवधिक रुपमा विद्युतीय माध्यमबाट भत्ता वितरण गरिनेछ ।
१६१. सामाजिक सुरक्षा भत्ता भौगोलिक विकटतालाई मध्यनजर गर्दै बैंक संग सहकार्य गरि वडा वडामा गएर वितरणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१६२. प्रत्येक शाखा, वडा तथा गाउँपालिका भित्र रहेका कार्यालयहरूको त्रैमासिक प्रगति प्रतिवेदन कार्यपालिकामा पेश गरि सार्वजनिक गरिनेछ ।
१६३. सुशासन, पारदर्शिता सर्वेक्षण कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ ।
१६४. विवाद समाधनका लागि मेलमिलाप तथा मध्यस्तता सेवालाई न्यायिक समिति मार्फत थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
१६५. न्यायिक समितिका फैसलाहरूको कार्यान्वयन र सो को अनुगमन गरिनेछ ।
१६६. गरिव तथा असाह्य व्यक्तिहरूको न्यायमा सहज पहुँच पुर्‍याउन कानुनी परामर्श तथा सहयोगको व्यवस्था गरिनेछ
१६७. हिंसा पीडित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित, बालबालिका र जेष्ठ नागरिकलाई सहजीकरण गर्न गाउँपालिकामा हेल्प डेस्क स्थापना गरि सेवा दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१६८. स्थानीय मेलमिलाप र मध्यस्तताका लागि आवश्यक नीति, योजना र कार्यविधि निर्माण गरि प्रत्येक वडा कार्यालयहरूमा अभिमूर्खिकरण तालिम प्रदान गरिनेछ ।

१६९. जनप्रतिनिधि, मेलमिलापकर्ता, कर्मचारी एवं सरोकारवाला नागरिकहरूलाई विभिन्न कानुनी साक्षरतामूलक तालिम संचालन गरिनेछ ।
१७०. न्यायिक इजलासको व्यवस्था गरि समितिमा परेका उजुरीहरूलाई मेलमिलापकर्ता परिचालन गरि सामुदाय स्तरबाटै समाधान गरिनेछ ।
१७१. विद्यालयहरूमा शिक्षक विद्यार्थी कानुनी सचेतनामूलक कार्यक्रम र लागु औषध दुर्व्यसन विरुद्ध सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१७२. छुवाछुत तथा जातीय भेदभाव न्यूनिकरण सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१७३. दुहुँ गाउँपालिकाको हालसम्मको बेरुजुको अद्यावधिक लगत तयार गरि सो को फर्स्योट गर्ने साथै बेरुजु आउने नदिने गरि आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई थप व्यवस्थित बनाइनेछ ।
१७४. वित्तिय जोखिम न्यूनिकरण गर्न आर्थिक प्रशासन ऐन तथा नियमावलीको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ ।
१७५. अनुउत्पादक खर्च लाई कटौती गरि चालु खर्चमा मितव्ययता कायम गरिनेछ ।
१७६. सुशासन तथा संस्थागत क्षमता विकासका लागि आवश्यक ऐन, कानुन, नीति नियम, निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्डको तर्जुमा तथा समय सापेक्ष रुपमा संशोधन तथा परिमार्जन गरि आदेशको एकात्मकता कायम गरिनेछ ।

अन्तमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम निर्माणमा सहयोग गर्न हुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि ज्यूहरु, कर्मचारी ज्यूहरु, विभिन्न माध्यमहरुबाट सल्लाह सुझाव दिनु हुने आम दुहुँ बासी बुद्धीजिवी, समाजशेवी, नागरिक समाज एवं सम्पूर्ण जन समुदायहरूमा विशेष आभार व्यक्त गर्दै “समृद्ध दुहुँ : सुखी दुहुँबासी” र “सामाजिक एकता र आर्थिक समृद्धीको आधार, सुशासन पारदर्शिता र जवाफदेहिता सहितको दुहुँ सरकार” भन्ने नारालाई सार्थकता तुल्याउन तथा यस नीति तथा कार्यक्रमको अक्षरांश पालना गर्न यहाँहरुको अमूल्य योगदान रहने अपेक्षा गर्दछु ।

धन्यवाद !